

KAROLJUK FEL A JUGOSZLÁVIÁBAN ÉLŐ MAGYAR MŰVÉSZEKET

Írta: Tolveth Oszkár

Kende Ferenc néhány hónappal ezelőtt a Kalangyában színes tanulmányok keretében sorozatosan bemutatta a Jugoszláviában élő magyar festőművészeket. Azonban ismeretlen okoknál fogva a cikksorozat közlése egyhamar megakadt. Kár, mert nemcsak a műbarát lelta a lelkesen és sok hozzáértéssel megírt esszékben örömét, hanem a művészek is, akik valóban rászorulnak e morális támogatásra.

Közönségünkkel meg kell ismertetni az itt élő művészeket, úgy, ahogyan megismertettük vele az írókat és költőket. Rá kell mutatnunk kultúréletünk mindazon pozitív erőforrásaira, ahonnan egyedül várható a néplélek művészi szemmel meglátott ecsetelése! Azonban nem szabad csak az egyik vagy másik műágra szorítkoznunk, hanem egyforma körültekintéssel kell a képzőművészeket, zeneköltőket, interpretáló zeneművészeket és énekeseket felkarolni. Útmutatóul szolgálhat talán e sorok írójának Deutsche Kunst und Künstler in Jugoslawien című könyve, amely nemrégén hagyta el a sajtót a Svábnémet Kultúrszövetség kiadásában. A munkát előbb a Volkswart című negyedévenként megjelenő folyóirat közölte, a szedés állva maradt, és csak utólag nyomtatott ki könyv formában. Az anyagot több hónapos gyűjtőmunkámnak köszönhetem. „Felfedező” utakra mentem, kiállításokat és hangversenyeket látogattam, és a látottakról vagy hallottakról jegyzeteket készítettem. A napisajtóban egynéhányszor felhívást intéztem az engemet érdeklő művészekhez, hogy jelentkezzenek, küldjék be életrajzukat és megbírálás céljából műveiket. Az eredmény meglepő volt. Nap-nap után hozta a posta – sőt a külföldről is – az életleírásokat, monográfiákat, újságokból kivágott kritikákat és eredeti műveket. A legnehezebb munka, igaz, csak aztán következett, ugyanis a sok jelentkező között meghúzni szigorú objektivitással azt a vonalat, mely a tehetségeket a tehetségtelenektől, az igaz és vérbeli művészeket a műkedvelőktől választja el. Azt hiszem, ez is sikerült, legalábbis arra lehet következtetni azon sok levél alapján, melyekben a könyvemben szereplő művészek hálójukat

róják le a morális támogatásért, mely ma már kezdi anyagilag is éreztetni hatását.

Ilyen alapon kellene a Jugoszláviában élő magyar művészeket is felkarolni, neveiket megörökíteni, műveikre felhívni a hozzáértők figyelmét. Meg kellene rendezni a magyar képzőművészek reprezentatív kiállítását a magyarlakta városokban és nagyközségekben. Lehetővé kell tenni, hogy a magyar komponisták együttes szerzői esték keretén belül bemutatkozzanak műveikkel. Egyik tervezetem sem keresztülvihetetlen. Egyszerűen csak egy személyiség szükséges, aki magáévá tenné a jugoszláviai magyar művészek ügyét, és azt erős akarral és kézzel vezetné.